

DUNASZENTBENEDEK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERVE

HELYI SZOLGÁLTATÁSI INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEK FELTÉRKÉPEZÉSE

2016. május

Készítette:

Bács-Tender Kft.

6000 Kecskemét, Kisfaludy u. 8. I/1.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	3
2. HELYZETELEMZÉS	4
2.1. PAKS-KALOCSA-SZEKSZÁRD TÉRSÉGÉNEK HELYZETELEMZÉSE	4
2.2. DUNASZENTBENEDEK HELYZETELEMZÉSE.....	11
3. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	20
3.1. JÖVŐKÉP	20
3.2. STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK.....	21
3.3. CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK	25
4. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	27
4.1. A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK	27
4.2. A PROJEKTEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIAI CÉLOKHOZ.....	31
4.3. A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE ÉS PÉNZÜGYI TERVE	32
5. A FEJLESZTÉSI TERV KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	34
5.1. KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK	34
5.2. BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK	35
6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMONKÖVETÉSE	36
6.1. JELENLEGI ÉS TERVEZETT SZERVEZETI KERETEK.....	36
6.2. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI.....	36
6.3. FEJLESZTÉSI TERV NYOMONKÖVETÉSE	36

1 BEVEZETÉS

Dunaszentbenedek Község Önkormányzata 2015 őszén pályázatot nyújtott be a Jövők Energiája Térségfejlesztési Alapítványhoz egy olyan tanulmányterv elkészítésére, mely feltérképezi a helyi szolgáltatási infrastruktúra fejlesztését célzó terveket, elképzeléseket. A pályázat nyerését követően a tanulmány elkészítésére az önkormányzat a Bács-Tender Kft-vel kötött szerződést.

Dunaszentbenedek községet a Foktői-híd megépítése után a paksi fejlesztéssel járó népesség-bővülés és szabadidős szolgáltatások iránti igény közvetlenül érinti. Ebben a tanulmányban összegyűjtöttük azokat az indokolt helyi fejlesztési törekvéseket, amelyek közvetlenül vagy közvetve hozzájárulnak a Paksi Atomerőmű kapacitás-fenntartási projektjének sikeréhez.

2. HELYZETELEMZÉS

2.1 Paks-Kalocsa-Szekszárd térségének helyzetelemzése

A Jövőnk Energiája Térségfejlesztés Alapítvány támogatási tevékenysége 3 kistérségre és 41 településre terjed ki.

- **Paksi kistérség:** Bikács, Bölcске, Dunaföldvár, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Kajdacs, Madocsa, Nagydorog, Németkér, Paks, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc
- **Kalocsai kistérség:** Bática, Drágszél, Dunapataj, Dunaszentbenedek, Dunatetőten, Dusnok, Fajs, Foktó, Géderlak, Hajós, Harta, Homokmégy, Kalocsa, Miske, Ordas, Öregcsertő, Solt, Szakmár, Uszód, Újtelek.
- **Szekszárdi kistérség északi része:** Bogviszló, Fadd, Fácánkert, Szedres, Szekszárd, Tengelic, Tolna.

Kistérségi alapadatok

Megnevezés	Terület	Népesség (2014)	Város	Község
Kalocsai kistérség	1 028,87 km ²	49 418 fő	3	17
Paksi kistérség	764,96 km ²	46 815 fő	2	12
Szekszárdi kistérség északi része	418,78 km ²	55 453 fő	2	5
Összesen	2 212,61 km²	151 686 fő	7	34

Forrás: KSH, T-Star 2014

Természeti adottságok

A vizsgált térség a Duna két oldalán terül el. Kiterjedése észak-dél irányban kb. 60 km, kelet-nyugati irányban kb. 35 km. Legészakibb település Dunaföldvár, a legdélebbi Szekszárd, a legnyugatibb Sárszentlőrinc és a legkeletibb Hajós. A Dunától nyugatra található területek a Mezőföld déli és a Sárköz-Duna menti síkság északi részének találkozásánál terülnek el, melyre jellemzőek a löszös termőtalajok. A térség nyugati területei érintik a Tolnai-Hegyhát dombjait is.

A Kalocsai kistérség teljes egészében a Dunamellék mezőgazdasági tájkörzethez tartozik. A kistérség természetföldrajzi megközelítésből kettős arculattal rendelkezik, egyrészt a Duna menti sáv ártéri erdőkkel és jó termőföldekkel (öntés-, réttalajokkal), másrészt a kistérség keleti részén húzódó környezetileg érzékeny sáv, északon szódás szikességekkel, délen síkvölgyi lápokkal.

A térségre jellemző értékes éghajlati adottság, hogy napfényben gazdag, s a napsütéses órák számát tekintetve az ország leggazdagabb területei közé tartozik, ami elsősorban a növénytermesztésnek kedvez. A térségben az utóbbi évtizedben jelentősen megnőtt az árvíz- és belvízveszély. Az egyre szélsőségesebb időjárás és a vízrendezési hiányosságok eredményeként egyre jelentősebb területeket érint az árvíz és a belvíz, s az elmúlt években többször is nagy kiterjedésű mezőgazdasági területek kerültek víz alá.

Demográfia

Térségi demográfiai adatok

Év	Térség	Település területe (km ²)	Lakosság (fő)	Éveszülések száma (fő)	Halálozások száma (fő)	Házasságkötések száma (eset)	Váltsószáma (eset)	Vándorkölt egyenleg (eset)
2000	Kalocsai	1 029,14	57 043	462	775	225	105	184
	Paksi	756,83	50 525	483	635	219	122	94
	Szekszárd-É	418,74	61 003	520	730	314	185	-174
	Összesen	2 204,71	168 571	1 465	2 140	758	412	104
2004	Kalocsai	1 029,13	55 288	403	729	202	152	-171
	Paksi	756,83	50 016	425	641	170	117	-161
	Szekszárd-É	418,75	59 305	541	735	254	158	-433
	Összesen	2 204,71	164 609	1 369	2 105	626	427	-765
2008	Kalocsai	1 029,29	52 733	424	724	206	137	-568
	Paksi	756,83	48 143	443	579	179	107	-413
	Szekszárd-É	418,76	57 653	578	654	246	156	-272
	Összesen	2 204,88	158 529	1 445	1 957	631	400	-1253
2012	Kalocsai	1 029,29	50 847	334	779	170	109	-94
	Paksi	765,07	47 314	428	592	205	86	-105
	Szekszárd-É	418,76	56 389	521	680	221	106	-250
	Összesen	2 213,12	154 550	1 283	2 051	596	301	-449
2014	Kalocsai	1 028,87	49 418	386	777	189	89	-328
	Paksi	764,96	46 815	424	615	201	85	-13
	Szekszárd-É	418,78	55 453	495	613	204	95	-292
	Összesen	2 212,61	151 686	1 305	2 005	594	269	-633

Forrás: KSH, T-Star 2014

A térség népessége az elmúlt 14 évben közel 17 ezer fővel lett kevesebb, ami kb. 10 %-os csökkenést jelent. A csökkenés egyik oka, hogy a halálozások átlag 50 %-kal meghaladják az élveszületéseket. Emellett az elvándorlás is jelentősen felfutott 2008-ban, amikor is az elvándorlási egyenleg csak 15 %-kal volt kevesebb, mint az élveszületések száma. Az elvándorlási egyenlegben a legnagyobb ingadozás a Szekszárdi térség északi településein látszik, az a Kalocsai térségben viszonylag stabilan 250-300 között volt az elmúlt 10 évben. Egyetlen mutató csökkenő tendenciájának lehet örülni: a térségben több mint 30%-kal csökkent a válások száma, s aránya a házasságkötésekhez képest 50 % alá ment.

Gazdaság

A térségben a nemzetgazdasági szinthez képest nagy a mezőgazdasági vállalkozások aránya, ami a jó mezőgazdasági adottságokra vezethető vissza.

Működő vállalkozások száma létszám alapján

Térség	Működő vállalkozások száma (db)	1-9%	10-19%	20-49%	50-249%	250-499%	500 %
Kalocsai	2634	2471	100	41	20	1	1
Paksi	2530	2391	71	45	21	0	2
Szekszárd-É	4061	3888	98	44	26	4	1
Összesen	9225	8750	269	130	67	5	4

Forrás: KSH, T-Star 2014

A működő vállalkozások közel 95%-a a foglalkoztatotti létszám alapján mikrovállalkozás, 4,3% kisvállalkozás, 0,726% középvállalkozás, míg csak 0,1% nagyvállalkozás. A térség vállalkozásainak 44%-a a Szekszárdi kistérség északi részén található. A nagyvállalkozások közül is 5 ezen a területen székel. A kis és középvállalkozások száma viszonylag kiegyenlített.

Működő vállalkozások száma ágazat szerint

Működő vállalkozások 2012	Mezőgazdaság (A)	Ipar (B+C+D+E)	Építőipar (F)	Kereskedelem (G)	Szolgáltatás (H+I+J+K+L+M+N+O+P+Q+R+S)	1000 főre eső váll (db)
Kalocsai kistérség	202	304	276	636	1 216	51,80
Paksi kistérség	143	227	308	531	1 321	53,47
Szekszárdi kistérség, észak	134	355	391	785	2 396	72,02
Összesen	479	886	975	1 952	4 933	59,69
ebből: társas vállalkozás						
Kalocsai kistérség	107	178	115	331	488	23,97
Paksi kistérség	61	139	148	263	567	24,90

Működő vállalkozások 2012	Mezőgazdaság (A)	Ipar (B+C+D+E)	Építőipar (F)	Kereskedelem (G)	Szolgáltatás (H+I+J+K+L+M+N+O+P+Q+R+S)	1000 főre eső váll. (db)
Szekszárdi kistérség; észak	62	238	208	469	1 175	38,16
Összesen	230	555	471	1 063	2 230	29,43
Arány (működőtársas)	48,02%	62,64%	48,31%	54,46%	48,49%	

Forrás: KSH, T-Star 2014

A Paksi kistérségben 2 db 500 fő feletti foglalkoztató is van, melyek a Magyar Villamos Művek érdekeltségébe tartoznak. Az 1000 fő jutó vállalkozások számában is egyértelműen látszik a szekszárdi vállalkozói túlsúly, mely a mezőgazdaságon kívül minden ágazatban látszik. Különösen a szolgáltatási szektorban egyértelmű a főlény: itt 2396 szekszárdi vállalkozás van, míg Pakson-Kalocsán 2537. A vállalkozások magasabb számát erősen befolyásolja a tény, hogy Szekszárdon megyeszékhelyként egész Tolna megyére kiterjedő tevékenységeket is végeznek. A kalocsai térség jó mezőgazdasági adottságait a mezőgazdasági vállalkozások nagyobb száma is mutatja.

Ezer főre eső személygépkocsik száma

Évek	Ezer főre eső személygépkocsik száma/(db)
2000	244,18
2004	291,25
2008	322,82
2012	326,34
2014	342,94

Forrás: KSH, T-Star 2014

Egy térség gazdasági állapotát, a lakosság vagyoni helyzetét mutatja az ezer főre eső személygépkocsik száma, mely egyértelmű emelkedést mutat az elmúlt 14 évben. A gazdasági válság idején tapasztalható egy megtorpanás, de ez azóta már újra kedvezőbb helyzetet mutat. A térségek között ebben is a szekszárdi kistérség északi része az erősebb, de 2014-re már a kalocsai és a paksi is szépen felzárkózott.

Munkanélküliség

A térségben a nyilvántartott álláskeresők száma folyamatos emelkedést mutat 2012-ig. 2014-re mindhárom kistérségben jelentősen csökken a nyilvántartott álláskeresők száma. Egy részüket a fellendülő gazdaság, másik részüket a közfoglalkoztatás szívta fel. A 180 napon túli nyilvántartott álláskeresők esetében különösen kiemelkedő a nők aránya: 2012- ben majdnem 1000 fővel haladta meg a számuk a férfiakét. Kiemelkedő különbség látható a Duna jobb és bal partja között. Míg a Kalocsai kistérségben a 10 % feletti

munkanélküliségi ráta jellemző, addig ez Pakson 6-7 % körül mozog, Szekszárd esetében pedig 8-9 %. A közeljövőben megépülő Foktői-híd hozzájárulhat a térségek közötti egyenlőtlenségek mérsékléséhez.

Végzettségek tekintetében a csökkenő tendencia után 2014-ben újra magasabb volt az általános iskolát nem befejező álláskeresők aránya. A csak 8 általánost végzők aránya az elmúlt 14 évben egy hullámot írt le, míg a szakmunkás vagy szakiskolai végzettségűek aránya ez idő alatt 4,5 %-ot csökkent. Közel ugyanennyivel nőtt viszont az érettségizett (szakközép, technikum, gimnázium) álláskeresők aránya. Nőtt a felsőoktatásból kikerülő álláskeresők aránya is, bár csak nagyon kis mértékben.

Az életkori eloszlásban a nyilvántartott álláskeresőkről azt a következő szembetűnő változást lehet elmondani, hogy több mint duplájára emelkedett közöttük az 55 év felettek aránya. Az alacsonyabb arány leginkább a 35 év alattiak felé tolódott el. A középkorúak esetében halvány csökkenés látható, de inkább stabilnak mondható.

Nyilvántartott álláskeresők I.

Év	Terület	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	Nyilvántartott álláskeresők száma, összesen (fő)	180 napnál hosszabb idejű nyilvántartott álláskeresők száma, összesen (fő)	180 napnál hosszabb idejű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	180 napnál hosszabb idejű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)
2000	Kalocsa	2686	1419	1267	1494	738	756
	Paks	2014	999	1015	1067	491	576
	Szekszárd	2542	1355	1187	1262	623	639
2004	Összesen	7242	3773	3469	3823	1852	1971
	Kalocsa	3256	1665	1591	1446	697	749
	Paks	1945	933	1012	804	344	460
2008	Szekszárd	2698	1396	1302	1292	591	701
	Összesen	7899	3994	3905	3542	1632	1910
	Kalocsa	3557	1785	1772	1830	821	1009
2012	Paks	2096	990	1106	905	348	557
	Szekszárd	2956	1501	1455	1512	678	834
	Összesen	8609	4276	4333	4247	1847	2400
2014	Kalocsa	4175	1924	2251	2122	762	1360
	Paks	2537	1191	1346	1196	441	755
	Szekszárd	3030	1605	1425	1522	724	798
2014	Összesen	9742	4720	5022	4840	1927	2913
	Kalocsa	2849	1297	1552	1380	547	833
	Paks	1659	772	887	770	315	455
2014	Szekszárd	2044	1110	934	913	464	449
	Összesen	6552	3179	3373	3063	1326	1737

Forrás: KSH, T-Star 2014

DUNASZENTIBENI DÍK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERVE

Nyilvántartott állaskeresők II.

Évek	A 21-25 évesek keresőkben regisztráltak száma (%)	Alkalmos iskolák keresőkben regisztráltak száma (%)	Szakmunkás vagy szakiskolai regisztráltak száma (%)	Szakközépiskolai (technikai), gimnáziumi regisztráltak száma (%)	Főiskolai regisztráltak száma (%)	Regionális regisztráltak száma (%)	Összesen	
2000	472 6,52%	1150 15,38%	952 12,74%	952 12,74%	1017 13,61%	759 10,15%	41 0,57%	7 242
2004	450 5,70%	1171 15,17%	1209 15,72%	1093 14,30%	983 12,58%	953 12,01%	45 0,57%	7 899
2008	502 5,83%	1159 13,35%	1107 12,94%	1211 13,07%	1103 11,90%	1114 12,02%	77 0,89%	8 609
2012	462 4,74%	3 555 36,49%	3 060 31,41%	2 206 22,64%	337 3,46%	122 1,25%	122 1,25%	9 742
2014	365 5,57%	2 311 35,27%	2 001 30,54%	1 610 24,57%	183 2,79%	82 1,25%	82 1,25%	6 552

Forrás: KSH, T-Star 2014

Nyilvántartott állaskeresők III.

Évek	A 21-25 évesek száma (%)	A 26-30 évesek száma (%)	A 31-35 évesek száma (%)	A 36-40 évesek száma (%)	A 41-45 évesek száma (%)	A 46-50 évesek száma (%)	A 51-55 évesek száma (%)	A 56-60 évesek száma (%)	A 61-65 évesek száma (%)
2004	1295 17,32%	1150 15,38%	981 12,74%	981 13,12%	952 12,74%	1017 13,61%	759 10,15%	355 4,75%	14 0,19%
2008	1287 15,72%	1171 14,30%	1209 14,77%	1093 13,35%	1030 12,58%	983 12,01%	953 11,64%	441 5,39%	20 0,24%
2012	1516 16,36%	1159 12,50%	1107 11,94%	1211 13,07%	1152 12,43%	1103 11,90%	1114 12,02%	854 9,21%	53 0,57%
2014	955 15,41%	736 11,87%	651 10,50%	826 13,32%	707 11,41%	757 12,21%	697 11,24%	706 11,39%	164 15,41%

Forrás: KSH, T-Star 2014

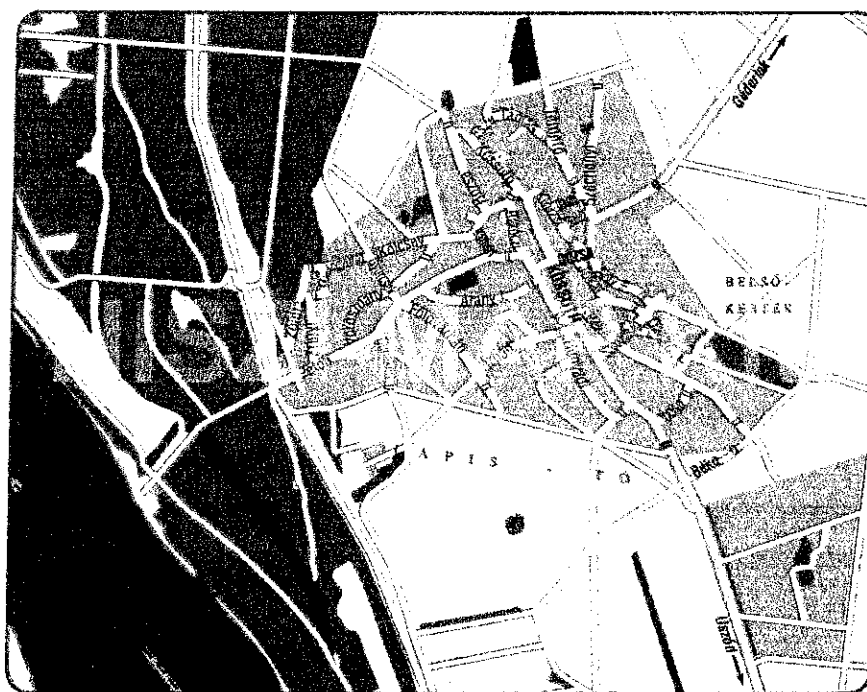
2.2. Dunaszentbenedek helyzetelemzése

Dunaszentbenedek Bács-Kiskun megyei település. A Duna bal partján, a kalocsai Sárköz északnyugati peremén magas ártéri erdők közé települt. A falu Dunapatajtól 10, Kalocsától 12 km távolságra fekszik. Naponta számos buszjárat köti össze az említett településekkel.

A folyó túloldalán helyezkedik el a Paksi Atomerőmű, a községtől kb. 2 km távolságban (a község az erőműhöz közelebb van, mint Paks városa). A legközelebbi Duna híd Dunaföldváron, Dusnoknál, illetve Baján található. A Dunántúl a Géderlak-Paks, Kalocsa-Gerjen kompokkal is megközelíthető.

A határban nagy kiterjedésű legelőket, mezőket, gondosan megművelt mezőgazdasági területeket, szőlőket láthatunk. A Duna árterületén sűrű erdőség van, gazdag növény- és állatvilággal. A lakosság jelentős része ma is, ugyanúgy, mint régen mezőgazdaságból és állattartásból él. A terményeket a kalocsai, paksi és budapesti piacokon értékesítik a gazdálkodók.

Dunaszentbenedek község térképe

Forrás: <http://www.hiszi-map.hu/>

Dunaszentbenedek Község kiemelkedő természeti kincse a Dunapart és környéke. A Duna-parti ártér erdői kellemes kikapcsolódást nyújtanak a sétálni, pihenni vágyóknak. A település képe igazodik ehhez a szép és nyugodt tájhoz.

Dunaszentbenedek eredetileg szavannás terület volt: jellegzetes, a Duna vonalát kísérő galéria erdő. Változatossá teszi a régi mocsarak helyén növe dúsabb növényzet, amely ligetes jelleget ad. Van zárt erdeje is (Benedeki erdő). A természetes mocsári növényzet is kiveszőben van, csak egyes helyeken, főleg a közeli réten találunk nádat. Eredeti állatvilága pusztai, mocsári és erdei volt, ez azonban a kultúrtáj fejlődésével részben kipusztult. Jellemző állatai: őz, nyúl, vadkacsa, vadliba, gólya, hörcsög, ürge, róka, fecske, pacsirta, gyík, sikló, béka. Kisebb állatokban is gazdag ez a vidék, sok rovarfajta található itt.

A település területe 2324 ha, ebből belterület 123 ha, külterület 2158 ha, zártkert 43 ha. A vidék sajátosságosan háromszög alakú. Határai nyugaton a Duna, északon a Solti emelkedés és délkelet irányban a Duna-Tisza közti hátság. Geológiai kialakulása: a variszkuszi öshegység lesüllyedése következtében tenger borította, majd a tenger üledéke rakódott rá, később a szél munkája következtében lösz rakódott le.

A község és környéke igazi mélyföld, alföldi rónavidék, amelynek felszíni átalakításában nagy szerepe volt a Dunának. Gyengén hullámos vidék, de a szabad látást nem gátolják sem dombok, sem hegyek. A nép egyes kiemelkedéseket -domb- névvel illet, így beszél terheli dombról, de itt olyan kis emelkedésekről van szó, amelyet még halomnak is alig nevezhetünk.

Dunaszentbenedek valamikor nádas, mocsaras vidék volt, ezek már eltűntek. A Duna közelsége régen részben hátrányos volt, mivel többször kiöntött, és az árvíz nagy pusztításokat végzett. Régi feljegyzések szerint 1520-tól kezdve csaknem évről-évre látogatta az árvíz a községet. Különösen az 1838-as árvíz okozott nagy pusztításokat. 1862-ben ismét nagy árvíz pusztított, elöntötte az egész községet, csak csónakokkal lehetett közlekedni. Az utolsó nagy árvíz 1941-ben volt. 1956-ban komoly árvízveszedelem volt, de a falu lakosságának, különösen Kiszli János önfeláldozó munkája megmentette a községet.

A Duna közelsége azonban előnyt is jelentett kereskedelmi szempontból. Szerepe ma már inkább turisztikai szempontból jelentős. Strandolási lehetőséget biztosít a község és a környező települések lakosai és az ide érkező turisták részére. Nyári időszakban a Duna itt rakja le hordalékát, zátonyosodik. A selymes meleg homokzátony kitűnő fürdőzés, napozás szempontjából.

Dunaszentbenedek község történelme

A község nevét a Dunáról és az itt szolgáló bencés szerzetesekről kapta, mivel a katolikus templom védőszentje Szent Benedek apát, a bencés rend alapítója. Szent – Benedek és Uszód határában két nagy domb van, melyek valaha várak voltak. A dunaszentbenedeki vár maradványai régebben, alacsony vízállás mellett láthatók voltak Paks felett, az úgynevezett Imsós szigeten.

Dunaszentbenedek Duna menti település. Népének élete szorosan kapcsolódik a vízhez:

A víz, a Duna-ágak, a vizenyős rétek, nádasok jelölték ki helyét, a Duna adta nevét, megszabta lakóinak gazdálkodását, életmódját évszázadokon keresztül. A Duná és környéke, a part menti erdők, nádasok, a jó termőterületek élelmet, halat, vadat adott az embereknek. Állatainak táplálékot nyújtott, házához, eszközeihez bőven adta az anyagot. Veszély esetén búvóhelyül szolgált, s így segítette a megmaradást. Az életet jelentette.

Ezt a csaknem felhőtlen „paradicsomi” békességet és nyugalmat rendszeresen felkorbácsolta a Duna monumentális ereje. Az embereknek örökös harcot kellett folytatniuk a vízzel. A gátépítés és folyamszabályozási munkák következtében sikerült gátak közé szorítani a folyót. Az ember úrrá lett a vízen, függetlenedett tőle – mégis a kapcsolat közöttük igen jelentős maradt napjainkban is.

Régi feljegyzések szerint a falut I. István király adományozta a kalocsai érseknek, a jobbágyfelszabadításig, mint egyházi birtok szerepelt. Dunaszentbenedekről az első feljegyzés egy 1334. évi oklevélből maradt fenn. Szent – Benedek 1350-ben már mint templommal, sőt plébániával is rendelkező község volt nyilvántartva. Bizonyos, hogy itt hajdan a reformáció és a török dúlás előtt bencés szerzetesek látták el a lelképásztori teendőket. Innen származik a község neve is. A katolikus templom védőszentje Szent Benedek apát a bencés rend alapítója.

A faluban élő idősek egykor arról beszéltek, hogy elődeik látták a bencés kolostor alapköveit a falunak az Uszód felé néző részén. Szent-Benedek a török hódoltság alatt is ezen a néven szerepelt a török adókönyvekben. 1657-ben Szelepczési György kalocsai érsek kutatásokat végzett a volt érseki birtokok után: ekkor szintén szerepelt több helyen is Benedek. Bél Mátyás Geographia-jában Szent – Benedekről megjegyzi, lakói ügyes kertészek.

A falu a régi időkben révátkelőhellyel rendelkezett, ami felgyorsította a fejlődését. Az ún. Biskói rév a kalocsai főkáptalan tulajdonában volt, ami annyira jó befektetésnek bizonyult, hogy az 1720-ban újjáépített katolikus templom a rév jövedelmének jelentős részét képezte. Ebben az időben egyházi szempontból Benedekhez tartozott Uszód, Lak (Géderlak) és Ordas. Ekkor a környék településeihez képest Benedek lehetett a legnépesebb település.

Az 1848-49-es szabadságharc híre nem hagyta érintetlenül a lakosság szívét. Benedeken élt és halt meg Gyurtsék István honvédszázados, aki a szabadságharc alatt orvosszázados volt. Összesen 7 évet töltött az aradi és kufsteini börtönben szabadságharcos tevékenységéért. Sírja ma is megtalálható szépen gondozva a katolikus temetőben, emléket utcanév őrzi. Vörösmarty Sándor hajdani református rektor – szintén nagy idők tanúja volt. 1852-ben részt vett Noszlopi Gáspár összeesküvésében, s ezért 7 év 7 hónapot töltött Kufstein várában.

A XIX. században sok elemi csapás érte a községet. 1838 és 1862-ben nagy árvíz pusztított. 1866-ban nyáron lefagyott az összes termés. 1892-ben hatalmas tűzvész pusztított, ekkor az áltéri kúttól kezdve, az erdő felé eső részen minden ház leégett, köztük az iskolák és a templomok is.

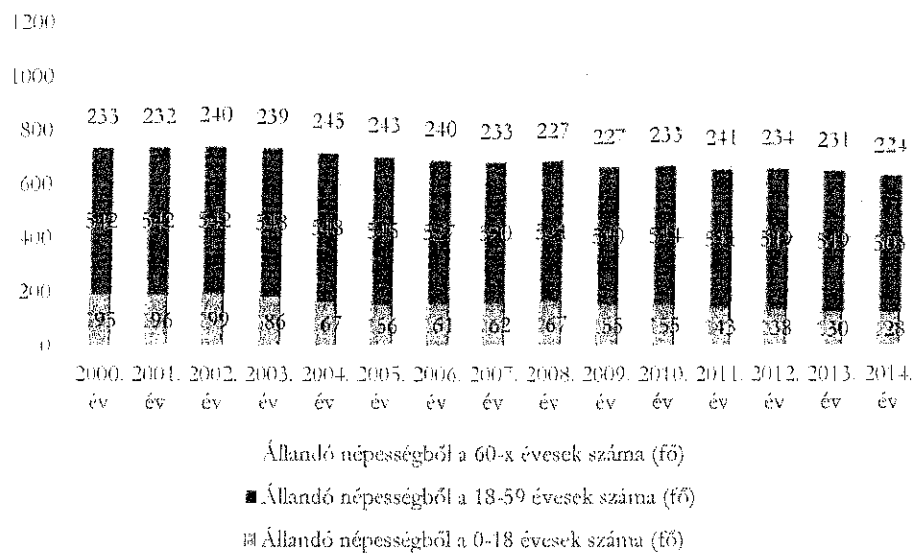
A tűzvészt nagy újjáépítés követte, az iskolák és templomok is újjáépültek. A Tanácsköztársaság idején a Magyar Vöröshadsereg kisebb egységei itt állomásoztak. A második világháború idején német majd orosz csapatok állomásoztak a faluban.

1990 óta a falu önkormányzatisága felgyorsította a fejlődést, az elmúlt években csaknem teljes közmű kiépítettséget értek el a községben. Ma a falu békés, csendes Duna-parti település, amely szeretettel várja az újonnan letelepedni vagy a csak pihenni vágyókat.

Forrás: <http://www.dunaszentbenedek.hu/>

A községben az elmúlt években a demográfiai helyzet romlott, az egyes korosztályok létszáma jelentősen átrendeződött. A migráció szempontjából az elvándorlás a jelentősebb. Viszonylag kevés a betelepülő. A természetes fogyás jellemző: ha a jelenlegi trendek nem változnak, úgy lassú ütemben, de a település folyamatosan elöregszik.

Állandó népességszám alakulása

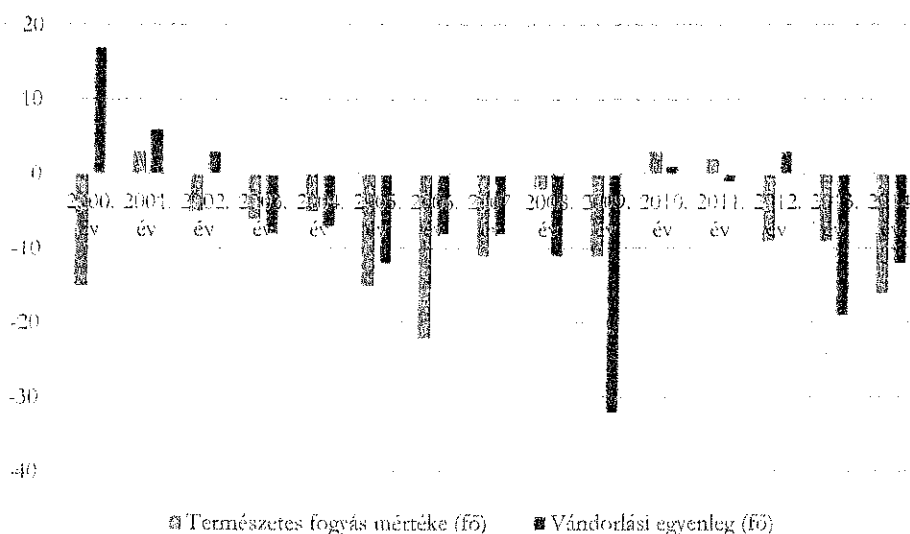
Forrás: KSH, 2000-2014.

A helyzetet a születések számának csökkenése, valamint a halálozások számának növekedése jellemzi, mely tényezőket együttesen jól jellemez a természetes szaporodás és fogyás mutatója. Ezen mutató az országos átlaghoz hasonlóan többnyire Dunaszentbenedek esetében is negatívan alakul, melyet néhány évben azonban

megfordított a hullámzóan alakuló vándorlási egyenleg. Ez utóbbi mutató háttérében az elvándorlások számának növekedése áll, melyet az odavándorlások száma nem képes megfelelően ellensúlyozni. A KSH adatai alapján a fenti kedvezőtlen tendencia folytatódása várható, amennyiben a jelenlegi helyzet változatlan formában fennmarad.

Annak érdekében, hogy szignifikáns, a valóságot jól közelítő értékek kerüljenek bemutatásra, 15 éves KSH adatsorok által kerültek vizsgálatra a demográfiai szempontból fontos főbb tényezők. Ezen tényezők szerepelt többek között a korábbiak során említett tartalommal bíró természetes szaporodás és fogyás, valamint az elvándorlási egyenleg mutatója is. A hivatkozott mutatók kumulált értéke a 15 éves adatsorok alapján -118, és -88 fő csökkenést okoztak a lakosságban, 15 év alatt. Mindezek alapján Dunaszentbenedek község állandó népessége eltekintve néhány év pozitív értékétől, lassuló mértékű fogyást mutat.

Demográfiai folyamatok

Forrás: KSH, 2000-2014.

A demográfiai változások számokban

Időszak	Elv. születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)	Természetes fogyás mértéke (fő)	Odavándorlások száma (eset)	Elvándorlások száma (eset)	Vándorlási egyenleg (fő)
2000. év	3	18	-15	39	22	17
2001. év	14	11	3	34	28	6
2002. év	5	10	-5	28	25	3
2003. év	4	10	-6	31	39	-8
2004. év	6	11	-5	34	41	-7
2005. év	5	20	-15	33	45	-12
2006. év	7	29	-22	49	57	-8
2007. év	7	18	-11	39	47	-8
2008. év	12	14	-2	25	36	-11
2009. év	6	17	-11	30	62	-32

2010. év	9	6	3	29	28	1
2011. év	9	7	2	33	34	-1
2012. év	5	14	-9	39	36	3
2013. év	10	19	-9	32	51	-19
2014. év	9	25	-16	48	60	-12

Forrás: KSH, 2000-2014.

A járás legfőbb társadalmi-gazdasági problémái a munka világából származnak. A munkanélküliek nagy száma, az alacsony foglalkoztatás, az alacsony számú helyi munkahelyek, vagy a magas ingázás mind sürgető, a foglalkoztatás növelését szükségessé tevő feladatként jelentkeznek. Az elmúlt években a közfoglalkoztatás csökkentette a munkanélküliséget a községben, a helyzet további, érdemi javulását eredményezheti a közeli a Foktői-híd megépülése.

A munkanélküliség alakulása Dunaszentbenedeken

Időszak	Munkaképes foglalkoztatás	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	Munkanélküliségi arány
2000. év	542	65	40	11,99%
2001. év	542	54	32	9,96%
2002. év	542	62	25	11,44%
2003. év	548	73	41	13,32%
2004. év	548	73	37	13,32%
2005. év	545	71	40	13,03%
2006. év	527	75	39	14,23%
2007. év	520	78	49	15,00%
2008. év	521	86	46	16,51%
2009. év	510	97	48	19,02%
2010. év	514	105	49	20,43%
2011. év	511	89	50	17,42%
2012. év	519	76	41	14,64%
2013. év	519	70	32	13,49%
2014. év	503	70	27	13,92%

Forrás: KSH, 2000-2014.

A község közintézményei és elérhető közszolgáltatásai:

- Polgármesteri Hivatal;
- Kalocsai Fényi Gyula Általános Iskola, Dunaszentbenedeki Tagiskola;
- Kék-Sziget Óvoda;
- Dunaszentbenedeki Körzeti Orvosi Rendelő;
- Faluház, teleház;
- Tájézház;
- Sportpálya.

Dunaszentbenedek Község Önkormányzata a következő társulásokban vesz részt:

- Társadalmi Ellenőrző és Információs és Területfejlesztési Társulás (TEIT): A társulás feladata az Atomerőmű 12 km-es körzetében levő települései lakosságának tájékoztatása az Atomerőmű működéséről, bővítéséről, sugárzás mérések eredményeiről.
- Géderlaki Közös Önkormányzati Hivatal: Négy szomszédos település (Géderlak, Ordas, Uszód, Dunaszentbenedek) Géderlak gesztorságával közös hivatalt hozott létre gazdaságosság és a hatékonyság növelése érdekében.
- Kis-dunamenti Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat: A fenti négy szomszédos település tartja fenn a családok és a gyermekek védelme és segítése céljából.
- Uszód-Dunaszentbenedek-Géderlak községek és Kalocsa város Szennyvíz Közmű Önkormányzati Társulása – a Társulás célját elérte, a szennyvízberuházás a környéken véget ért. A rendszer üzemeltetője a Kiskunsági Víziközmű Szolgáltató Kft.
- Egészségügyi ellátások: Uszód községgel együttműködve látják el a háziorvosi szolgálatot és a védőnői szolgálatot. A járó- és fekvőbeteg ellátást a kalocsai kórház végzi.

A térségi elérhetőséget az 5106. közút biztosítja, melyen ideiglenesen kijelölésre került az Eurovelo 6-os számú kerékpárút is. Dunaszentbenedeken az elmúlt 15 évben kiépültek a belterületen a szilárd útburkolatú utak, a telefonhálózatok, megvalósult a településen szennyvízcsatornázás és bővült a gázszolgáltatás is. A következő évek feladata lesz a lezajlott közművesítéseket követően az utak, járdák rendszerének következetes és átgondolt felújítása, rendbehozása.

Az utóbbi évek sikeres pályázatainak köszönhetően teljesen megszépült a faluközpont:

- Elkészült a Faluház külső arculata.
- Akadálymentesített lett és megújult az orvosi rendelő.
- Készült egy korszerű, fajtátekokkal felszerelt, játszótérrel.
- A faluközpontban térfigyelő rendszer épült ki, amelyet 2013-ban bővítettek.
- Megújult a református templom, s egyben új óraművet is kapott.
- A faluszépítő fásítás, virágosítás történt
- Utcanév táblák kerültek elhelyezésre, s az idelátogatókat információs térkép és tábla igazítja el.
- Az Óvoda 2012-ben újult meg.
- Működik a napközis konyha, mely ellátja nemcsak az óvodás és iskolás gyermekeket, de az egyre idősödő lakosságot is. Házi segítségnyújtás formájában bonyolítják az idősek részére a bevásárlást, gyógyszer iratást és kiváltást, otthoni ápolást. A meleg ételt házhoz szállítják. A korszerű étkezdét családi, baráti rendezvények megtartására is igénybe veszik.
- A községben fogorvosi magánrendelő működik, továbbá elérhető gyógyszerár is.
- Benedeken működik a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, öt település összefogásával.

- A postahivatal önálló.
- A kerékpárút 1997-ben épült.

A falu életének, a faluház munkájának fontos része a hagyományőrzés. Ebben a legtöbbet a Dunaszentbenedeki Hagyományőrző Asszonykórus és Néptáncsoport teszi. Több éves előkészítő munka után 2007. szeptember 8-án került átadásra a Tájház, amely saját erőből és pályázati pénzből került felújításra. Az ide látogatók meglephetik, milyen volt egykor a kalocsai sárköz lakáskultúrája, milyen tárgyakat használtak eleink több mint száz évvel ezelőtt. A Tájháznál kemencét építettek, amelyet különböző rendezvények alkalmával (pl: Lángosnap) használnak is. Családi, baráti összejöveteleket is lehet ugyanitt tartani, sütögetéssel egybekötve, ezzel is erősítve a közösségi szellemet.

2014-ben a buszmegállókat korszerűsítették, az önkormányzati intézményeknél fűtéskorszerűsítést végeztek. A település teljes egészében átálltunk egy energiatakarékos fűtési rendszerre: pelletkazánokat állítottak be, a fűtőanyagot saját maguk állítják elő saját gyűjtésű alapanyagból.

2015. év elejére a konyhát felújítottuk. Mostmár európai szintű előírásoknak megfelelően látják el az étkeztetési feladatokat. Szintén 2015-ben a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár keretein belül működő könyvtárat korszerűsítették pályázat segítségével. 2015-ben befejeződött továbbá a szennyvízhálózat kiépítése. A település lakossági rákötése folyamatban van.

A helyzetelemzést összefoglaló SWOT-elemzés

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Jó mezőgazdasági adottságok; • Gazdag kulturális emlékek, hagyományok; • Természeti adottságok megfelelő kihasználása a mezőgazdaságban; • Fejlett intézményrendszer (a település méretéhez mérten); • Fejlett belterületi infrastruktúra (csatornázottság, gáz-, ivóvíz- és elektromos ellátottság); • Kedvező az utazási módválasztási arány (kerékpáros, gyalogos, autóbuszos utazások) a településen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Megyei szinten alacsony foglalkoztatási szint; • Magas a más településre (Kalocsára) naponta ingázók száma; • Úthálózat nagy részben felújításra szorul; • Közterületek rendezetlensége; • Forráshiányos gazdálkodási lehetőségek;
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Új dunai átkelővel megnyíló földrajzi kapcsolatok; • Elhelyezkedésből fakadóan a térségi szerepkör bővítése: térségi uszoda létrehozása • Újabb, a meglévő értékekhez kapcsolódó programok, rendezvények szervezése; • Mezőgazdaság támogatási lehetőségei; • Kerékpáros turizmus fellendülése (EuroVelo 6); • Duna-part fejlesztése; • Épületenergetikai korszerűsítések. 	<ul style="list-style-type: none"> • Társadalom fokozódó elöregedése; • Közbiztonság romlása; • További feladatelvonás az intézményrendszer működtetését veszélyezteti; • A környező városok „elszívják” a betelepülni szándékozó jelentősebb vállalkozásokat, a képzetesebb munkaerőt.

3. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

3.1. Jövőkép

Paks II., valamint az új dunai átkelőhely megépülésével Dunaszentbenedek Község Önkormányzata történelmében kivételes lehetőséghez jut a település átfogó, tervszerű fejlesztésére. A község jövőképének meghatározása emiatt is különösen aktuális és nagy jelentőségű.

A Magyar Országgyűlés 2014. február 6-án 256 igen, 29 nem szavazattal, 2 tartózkodás mellett elfogadta a magyar-orosz atomenergetikai együttműködésről szóló egyezmény kihirdetését szolgáló T/13628. számú törvényjavaslatot. A szavazáson résztvevő képviselők 89,2 százaléka támogatta a nemzetközi szerződést. (Ezt megelőzően a Magyar Országgyűlés 2009. március 30-án 330 igen, 6 nem szavazat és 10 tartózkodás mellett elvi jóváhagyását adta a Pakson új atomerőművi blokk(ok) létesítésének előkészítését szolgáló tevékenység megkezdéséhez.) A jelenleg ismert ütemezés szerint, a két új atomerőművi blokk létesítésének ütemezése rögzíti, hogy 2018-ig meg kell szerezni a telephely-vizsgálati és program engedélyt, a környezetvédelmi engedélyt, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elvi engedélyét, a telephely engedélyt és a létesítési engedélyt. Ezzel párhuzamosan zajlik a fővállalkozói generál tervezés és műszaki tervezés, majd a tervek ellenőrzésére. 2017-ben esedékes a fővállalkozói kiviteli tervek elkészítése.

A kivitelezés első lépései, vagyis az 5. blokk építési-szerelési munkálatai várhatóan 2018-ban kezdődnek, a szükséges engedélyek megszerzését követően. Az 5. blokkon a kereskedelmi villamosenergia-termelés 2025-ben kezdődhet meg. A 6. blokk építési-szerelési munkálatainak megkezdése 2019-től esedékes, a kereskedelmi üzem pedig 2026-ban kezdődhet.

Forrás: <http://www.mmpaks2.hu/>

A fejlesztési terv kialakításakor figyelembe vett, kiinduló információk:

- Az erőmű térségében a következő 2026-ig további 8-10 000 fő szállás- és élhetési körülményeit kell kialakítani, biztosítani (lakhatási lehetőségek, szolgáltatások);
- Várhatóan 2019-re megépül a tervezett új dunai átkelő;
- Ezzel párhuzamosan, 2018-tól kezdődően nő az érkező munkavállalók, betelepülők száma, amely 2025-re érheti el maximumát;
- A munkavállalók egy része, előre láthatóan a magasán kvalifikáltak közül nagyobb arányban a munkavégzés idejére várhatóan családosan érkezik.

A község szempontjából a fenti kiindulási adatok megfelelő meghatározása kritikus a jövőkép kialakításának szempontjából is. A növekvő helyi igények, az új átkelő által indukált beruházások és létrejövő, új

kapcsolatok a térség térszerkezetét, történelmi kapcsolatait mind jelentősen befolyásolják, és ezáltal új lehetőségeket nyitnak meg a tudatos, tervszerű település- és területfejlesztés terén.

Dunaszentbenedek Község Önkormányzatának jövőképe: „A nyugalom községe”. A jövőkép elérése érdekében az alábbi átfogó célok kerültek meghatározásra:

I. Helyi értékeken alapuló gazdaságfejlesztés és innováció

Gazdasági szempontból Dunaszentbenedek legfontosabb értékei a jó minőségű termőtalajok, a Duna közelsége, valamint a helyi hagyományokra épült gazdag kulturális élet. Ezeknek az értékeknek a tudatos és szervezett hasznosítására épültek az elmúlt évtized fejlesztései. Az erősségek tervezett módon történő továbbfejlesztése és a meglévő alapokra épülő lehetőségek kihasználása a község fejlődésének jövőbeni motorját képezik.

II. A fenntartható és élhető települési környezet fejlesztése

A települési környezetbe beletartoznak a községi alapinfrastruktúra, a közterületek, a közintézmények rendszere, a lakosok számára elérhető köz- és gazdasági szolgáltatások, a kulturális, szabadidős és sportlétesítmények. A települési környezet fenntarthatóságának fejlesztése cél ezen elemek gazdasági és környezeti fenntarthatóságának javítására, az élhetőség célkitűzés pedig ezen elemek minőségi fejlesztésére vonatkozik.

III. Közösségepítő humán infrastruktúra fejlesztés

A község társadalmi fejlettségét egyrészt az itt élő lakosok képzettségének, foglalkoztatásának, egészségi állapotának és szociális helyzetének összessége, másrészt a polgárok közösségének erőssége határozza meg. A település társadalmára vonatkozó humán infrastruktúra fejlesztés ezen kettős szempont figyelembevételét és összehangolását célozza.

3.2. Stratégiai fejlesztési célok

A települési szintű, 7-8 évre szóló középtávú célok alapvetően ágazati bontásban kerülnek megfogalmazásra.

- S1. Fejlett helyi gazdaság, bővülő foglalkoztatás
- S2. Fejlődő turizmus, bővülő szolgáltatási kör, magas szolgáltatási színvonal
- S3. Megújuló és vonzó települési környezet
- S4. Energiahatékony és környezettudatos település
- S5. Fejlett közlekedési infrastruktúra
- S6. Magas színvonalú humán és közszolgáltatások

S1: Fejlett helyi gazdaság, bővülő foglalkoztatás

A 2.2. fejezetben bemutatott, település szintű SWOT elemzés alapján a község gazdasága több lábon áll, a vállalkozások értékteremtő képessége lassan növekszik, megyei viszonylatban azonban alacsony a foglalkoztatottsági szint. Meghatározó a mezőgazdaság, valamint az arra épülő feldolgozóipar, a jövőben fontos szerepe lehet a szomszédos Uszód községben a repülőtér fejlesztéseinek.

E célkitűzésben az alábbi kihívások dominálnak:

- A település népességmegtartó erejének fokozása;
- Helyi adottságokra épülő termelés és feldolgozás leépült;
- Gazdasági területek kihasználása alacsony.

A térség fejlődése szempontjából kiemelten fontos a helyi gazdaság megerősítése, amelynek fejlesztése a helyi adottságokra épül. A térségben a turizmuson kívül meghatározó a mezőgazdasági tevékenység, azon belül pedig a kertészeti ágazat. A Vidékfejlesztési Program (VP) egyik legfontosabb prioritása a kertészeti és az állattenyésztési ágazatok, valamint erre alapozva a helyben termelt alapanyagok feldolgozását végző élelmiszeripari vállalkozások fejlesztése. A település, illetve a térség adottságai és fejlesztési céljai ezen prioritásokkal teljes mértékben egyeznek, olyan közösségi fejlesztések megvalósítását tervezi, amelyek hatékonyabbá teszik a helyben termelt mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését.

A helyi gazdaság fejlesztésének célja az új munkahelyek létrehozásán és a foglalkoztatás bővítésén túl a vállalkozások értékteremtő képességének javítása, ami a versenyképességük javításához, továbbá a bérszínvonal emelkedéséhez járul hozzá. Ezáltal a térségi mutatók közül javul az alacsonyabb aktivitási ráta, növekszik a munkahelyek száma, emelkedik a lakosság jövedelme.

S2: Fejlődő turizmus, bővülő szolgáltatási kör, magas szolgáltatási színvonal

A turisztikai fejlesztések esetében komplex, holisztikus megközelítés szükséges. Kalocsa és környékének turisztikai kínálatát desztináció menedzsment szervezet igyekszik egybe fogni, amit a továbbiakban erősíteni szükséges. A következő fő kihívások állnak a turizmus fejlesztésének önálló tematikus célként való kijelölése mögött:

- több napos tartózkodást lehetővé tevő integrált termékcsomagok hiánya;
- minőségi szálláslehetőségek hiánya;
- turisztikai szolgáltatás-kínálat diverzifikálatlansága.

Cél olyan, egymásra épülő, hálózatos turisztikai termékfejlesztés megvalósítása, amely biztosítja az érkező vendégek legalább 2-3 napos élménygazdag tartózkodását, ezzel összhangban a turisztikai költség növekedését.

A turisztikai terület fejlesztése során Kalocsa, illetve a Duna közelségére, az Eurovelo kerékpárút hálózatra, valamint a meglévő, működő TDM szervezetre, mint adottságokra lehet építeni. A turisztikai kínálat fejlesztése mellett fontos az olyan beruházások megvalósítása, amelyek az üzemeltetést teszik hatékonyabbá, valamint az olyan szolgáltatások ösztönzése, amely a mezőgazdasági tevékenységhez párosulva kiegészítő jövedelemszerzést tesz lehetővé a helyi gazdálkodók számára.

A turisztikai fejlesztések hozzájárulnak a településre látogatók, a vendégéjszakák, az ágazatban foglalkoztatottak számának növekedéséhez, az átlagos tartózkodási idő és az idegenforgalmi adóból származó bevételek emelkedéséhez.

S3. Megújuló és vonzó települési környezet

A település legfontosabb feladata, hogy az ott élők számára minél magasabb színvonalú lakhatási környezetet biztosítson. Az ennek megteremtéséhez és fenntartásához szükséges anyagi eszközöket döntően a fejlett gazdaságból és idegenforgalomból származó bevételek biztosítják, ezért ezen területek fejlesztése a megújuló és vonzó települési környezet előfeltételeként is értelmezhető, és logikai sorrendben megelőzik azt

A települési környezet elemei közül az első a közterületek, közösségi terek állapota. A zöldterületek karbantartása és fejlesztése a településüzemeltetés üzemszerű működésének feladata, erre vonatkozóan külön fejlesztési projektek megvalósítása nem szükséges. Az infrastrukturális állapot javításához már beruházások szükségesek, elsődlegesen a járda- és útépitési program, a közterek fejlesztése területeken.

A helyi lakosok életminőségének javításában a szabadidős, sport- és rekreációs szolgáltatásokat biztosító létesítmények kialakításának és fejlesztésének is komoly szerepe van, az erre vonatkozó beruházások megvalósítása az önkormányzat prioritásai között szerepel. A fentiekén túl az élhetőség szempontjából fontosak még a közbiztonság javítását szolgáló fejlesztések, valamint a településképi szempontból fontos épületek felújítása is.

S4. Energiahatékony és környezettudatos település

A település jó adottságokkal rendelkezik a megújuló energiák hasznosítása terén. A térségben magas a napsütéses órák száma, valamint a mezőgazdaság melléktermékeiből nagy mennyiségű hasznosítható biomassza és zöldhulladék keletkezik, amelyet jelenleg is felhasznál az önkormányzat. A község

önkormányzata az elmúlt években is valósított meg energetikai fejlesztéseket, azonban ezen a területen még jelentős fejlesztési potenciállal rendelkezik a fenti adottságok és a települési szinten jelentkező igények miatt.

Az energiahatékonyság javítása a következő évek egyik legnagyobb kihívása és feladata a települési önkormányzatok számára. Ez a környezetvédelmi szempontok mellett az önkormányzati vagy állami fenntartásban lévő épületek üzemeltetése és fenntartása szempontjából is rendkívüli fontossággal bír. Az energetikai korszerűsítéssel párhuzamosan az épületek külső és – részben – belső felújítása is megvalósul, így ezek a fejlesztések településképi szempontból, valamint a közszolgáltatások minőségének javítása miatt is hasznosak.

A környezettudatossághoz kapcsolható fejlesztési cél a csapadékvízgyűjtő rendszer fejlesztése, az összegyűjtött csapadék tározóba vezetése és hasznosítása. További cél a szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése, a közvilágítási rendszer korszerűsítése, a légvezetékek kiváltása.

S5: Fejlett közlekedési infrastruktúra

A közlekedési infrastruktúra önálló fejlesztési célként történő megjelölését indokolja, hogy az elmúlt években lezajlott infrastrukturális fejlesztések ellenére a település szempontjából kiemelten fontos fejlesztési elemek megvalósítása maradt még hátra ahhoz, hogy térségi szinten egy jól működő közlekedési hálózat jöjjön létre.

A fejlesztések közül elsődleges az 5106. sz. út fejlesztése, az Eurovelo kerékpárút hálózat kiépítése, valamint természetesen az új, tervezett dunai átkelőhöz vezető utak hálózatának kiépítése. A közösségi közlekedés járási szintű fejlesztése szükséges továbbá a településről napi szinten Kalocsára, illetve később esetleg Paksra ingázó tanulók és dolgozók utazási szokásainak és igényeinek kielégítésére. A fejlesztési igény az eszközrendszer és alpinfrastruktúra fejlesztésén túl kiterjed a menetrendek és járatok felülvizsgálatára és átszervezésére is.

Mind gazdasági, társadalmi, mind pedig környezetvédelmi szempontokat figyelembe véve fontos, hogy a közlekedési hálózat fejlesztése és a forgalomszervezés is a fenntartható mobilitást szolgálja – a közösségi, a kerékpáros és gyalogos közlekedés arányának növelésével és a környezetbarát közlekedési eszközök alkalmazásával.

S6: Magas színvonalú humán és közszolgáltatások

A település méretéhez képest fejlett intézményi hálózattal rendelkezik a közszolgáltatások és humán szolgáltatások terén. A közszolgáltatások közül első helyen az Önkormányzat Hivatalát kell megemlíteni. A

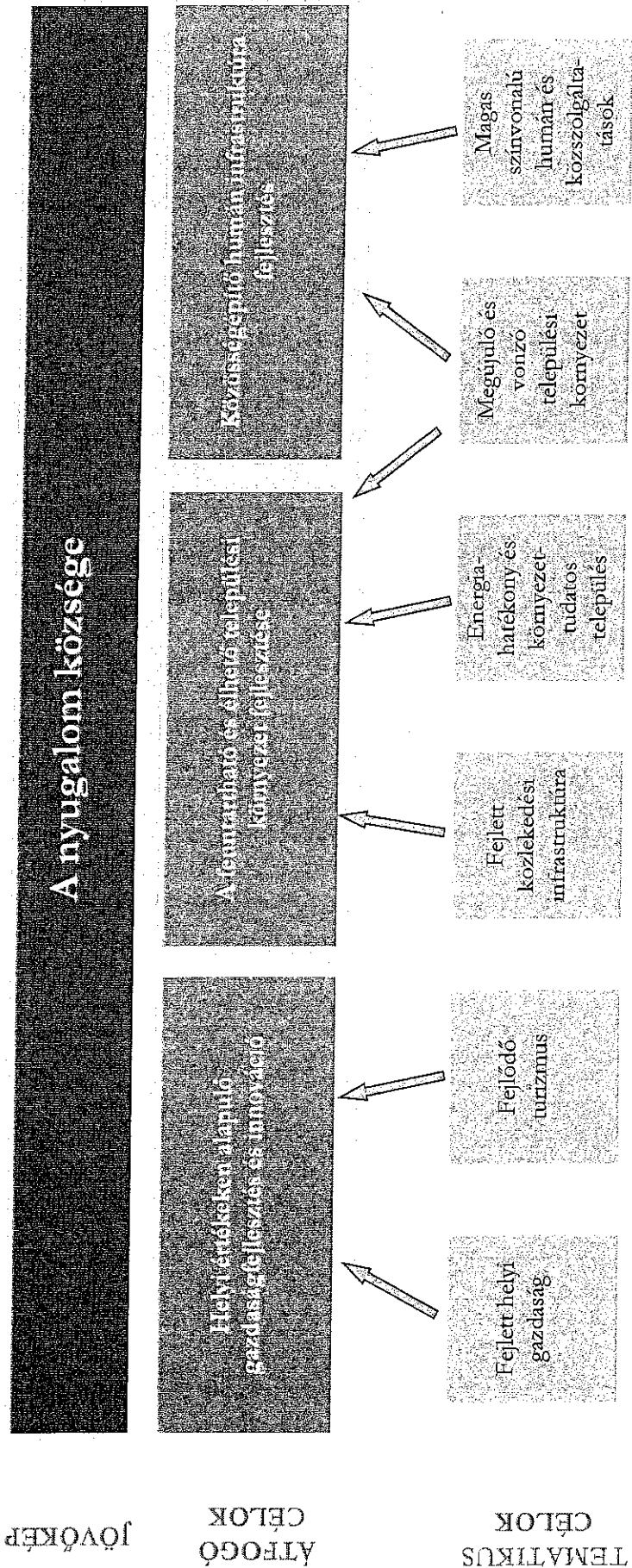
hivatal fejlesztése, az ügyfélbarát szolgáltatások kialakítása nemcsak a helyiek, hanem a térségben élők számára is fontos.

A településen élők életminőségének fontos alapfeltétele a megfelelő színvonalú humán szolgáltatások (egészségügy, szociális és gyermekjóléti ellátás, oktatás-nevelés, sport lehetőségek) elérhetősége. A lakosság egészségi állapotának javításában a korszerű egészségügyi alapellátás biztosítása mellett kiemelt szerepet kell kapnia a prevenciónak (megelőzés, szűrés, tájékoztatás, egészséges életmód terjesztése), valamint az aktív egészségmegőrző programoknak. Az egészségügyi ellátást fejlett, kiépült gondozási, ápolási rendszernek szükséges kiegészítenie. A szociális ellátások terén fontos szempont a szükségletekre reagálás, mind a kisgyermekellátás, mind az időskorúak ellátása terén.

3.3. Célok közötti összefüggések

A település középtávú céljai a stratégiai célkitűzések megvalósításával érhetőek el, ezek együttes megvalósítása segíti elő a felvázolt átfogó célok és a tervezett jövőkép elérését. A következő táblázat összefoglalóan mutatja be a célok közötti összefüggéseket, kapcsolatuk erősségének mértékét.

A településfejlesztés célrendszere

1 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

1.1 A tervezett fejlesztések

A településfejlesztési szempontból kiemelkedő, helyi szolgáltatások fejlesztése érdekében szükséges infrastrukturális beruházások feltérképezése során az alábbi igények merültek fel:

- Térségi uszoda létrehozása;
- Eurovelo kerékpárút kiépítése;
- Szálláshely fejlesztés;
- Közvilágítás korszerűsítése;
- 5106. közút fejlesztése a Dunapataj-Foktő közötti szakasz részeként;
- Napelemes rendszerek telepítése;
- Duna-part fejlesztése;
- Tájház fejlesztése;
- Belterületi közúthálózat fejlesztése, korszerűsítése;
- Település gyalogjárdáinak fejlesztése;
- Közterületek rendezése;
- Telek közművesítés az önkormányzati területeken;
- Vendégházak kialakítása a meglévő épületállomány felhasználásával;
- Kertészeti vállalkozások fejlesztése.

Tervezett fejlesztések bemutatása

Sorszám	Projektneve	Helyszín(ek)	Tulajdonviszonyok	Rövidbemutató	Indólkosság
1	Térségi uszoda létrehozása	6333 Dunaszentbenedek, Petőfi utca, sportpálya mellett	Rendezett (önkormányzaú)	Új, 25 m-es medence és kapcsolódó létesítmények kiépítése a térségi igények kielégítésére.	A térségben jelenleg csak Kalocsán érhető el uszoda, amely nem bír elég vonzó hatással a környező településekre. Dunaszentbenedek földrajzi szempontból kedvező helyzetben van egy kisebb, a környező általános iskolák alsó tagozatosai által a mindnapos testnevelés keretében is igénybe vehető uszoda kialakítása szempontjából.
2	Eurovelo kerékpárút kiépítése	A község közigazgatási területe (Gédenlak felől: 5106. út - Petőfi utca - Duna-menti, árvízvédelmi töltés)	Rendezett (állami és önkormányzaú)	3,8 km kerékpárút kiépítése a közigazgatási területen az 5106. úton, majd a Petőfi utcán, illetve a gáton Uszód felé.	A jelenlegi Eurovelo kerékpárút csak táblával van kijelölve, balesetveszélyes módon az 5106. jelű közúton halad. A jövőbeli várható forgalomnövekedés és a tervezett turisztikai fejlesztések is indokolják a kerékpárút kiválasztását.
3	Szálláshely fejlesztés	6333 Dunaszentbenedek, Kossuth utca 58.	Rendezett (önkormányzaú)	A jelenleg funkció nélküli épület átalakítása, szálláshelyként való hasznosítása.	Az ingatlan a közelmúltban vásárolta meg az önkormányzat. A közel 400 m ² hasznos alapterületű épület szálláshelyként funkcionál majd, átalakítása megkezdődött, ám befejezéséhez további forrásokra lenne szüksége az önkormányzatnak.
4	Közvilágítás korszerűsítése	A település egésze	Rendezett (önkormányzaú tulajdon, ELMŰ- ÉMASZ üzemeltetés)	A korszerűtlen világítótestek LED-es világítótestre cseréje (kb. 150 lámpatest)	A lámpatestek előregedtek, korszerűtlenek.
5	5106. közút fejlesztése a Dunapataj-Foktő közötti szakasz részeként	5106. sz. közút	Állami tulajdon, Magyar Közút kezelés	A dunaszentbenedeki közigazgatási területen lévő útszakasz (kb. 3,4 km) felújítása indokolt, tekintettel jelenlegi, rossz műszaki állapotára és a várható forgalomnövekedésre is.	Cél az új híd biztonságos és gyors elérése, a balesetveszély mérséklése.

DUNASZENTBENEDEK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERVE

Sorszám	Projekt címe	Helyszín(ek)	Tulajdonviszonyok	Rövid bemutatás	Indokoltság
6	Napelemes rendszerek telepítése	6333 Dunaszentbenedek, Iskola: Kőlcsey u. 2. Óvoda: Kossuth u. 45. Orvosi rendelő: Kossuth u. 51. Polgármesteri hivatal: Kossuth u. 57. Teleház: Kossuth u. 62. Tájház: Kossuth u. 50.	Rendezett (önkormányzati tulajdon)	A középületek napelemes rendszerekkel való ellátása	Üzemeltetési költségek csökkentése és a megújuló energiaforrások terjesztése érdekében
7	Duna-part fejlesztése	6333 Dunaszentbenedek, Duna-part	Rendezett (önkormányzati)	Csónakház és kemping kiépítése a volt révházhoz kapcsolódva.	A korábban révházként funkcionáló épületben jelenleg vendéglátóipari egységet üzemeltet az önkormányzat. Az épület közvetlen közelében, az önkormányzati területeken jelenleg is rendszeresek a "vadkempingezők", a kirándulók - a területen indokolt lenne egy csónakház, illetve egy kemping kiépítése.
8	Tájház fejlesztése	6333 Dunaszentbenedek, Kossuth u. 50.	Rendezett (önkormányzati)	A meglévő épület felújítása, tetőfedésének cseréje.	A jelenlegi pala tetőfedés rossz állapotú, rendszeresek a beázások. Az épület funkciójához illeszkedve az épület nádtetővel való fedésére kerülhet sor.
9	Belterületi közúthálózat fejlesztése, korszerűsítése	Település egésze	Rendezett (önkormányzati)	A belterületi közúthálózat korszerűsítése, kiépítése	Az elmúlt időszakban fejeződött be a településen a szennyvízelvezető rendszer kiépítése, így most vált különösen indokolttá a településen található utak és járdák javítása, felújítása. A teljes úthálózat kb. 20 km hosszú, ennek szakaszos felújítása és a burkolt úthálózat bővítése indokolt.
10	Település gyalogjárdaírnak fejlesztése	Település egésze	Rendezett (önkormányzati)	A belterületi járdák felújítása, kiépítése	Az elmúlt időszakban fejeződött be a településen a szennyvízelvezető rendszer kiépítése, így most vált különösen indokolttá a településen található

DUNASZENTBENEDEK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFELFEJLESZTÉSI TERVE

Sorszám	Projekt címe	Helyszín (és)	Településrész(ek)	Rövid leírás	Indokoltság
					utak és járdák javítása, felújítása. A teljes úthálózat kb. 9 km hosszú.
11	Közterületek rendezése	6333 Dunaszentbenedek, Kossuth utca, Rákóczi utca	Rendezett (önkormányzati)	Parktervezés, járda, utcabútorok elhelyezése	A faluközpont funkcióinak megfelelően a közterületek rendezése indokolt. Nyaranta iavas napokat rendez az önkormányzat, ennek infrastruktúrája hiányos.
12	Telak közművesítés az önkormányzati területeken	6333 Dunaszentbenedek, Dunakert utca, 1,5 ha terület	Rendezett (önkormányzati)	Telkek közművesítése	A terület szálláshely-, vagy akár gazdaságfejlesztésre ideális adottságokkal, részben kiépített közművekkel rendelkezik.
13	Vendégházak kialakítása a meglévő épületállomány felhasználásával	Település egésze	Többnyire magántulajdon.	Családi házak felújítása, mely tartalmazza a belső fűtési és elektromos rendszerek, belső terék felújítását, a nyílászárók cseréjét, a külső hőszigetelést.	Jelenleg lakatlan, vagy csak részben lakott családi házak felújításával lakhatást lehet biztosítani a térségbe érkező, Paks II. fejlesztésen dolgozó családok szakembereknek.
14	Kertészeti vállalkozások fejlesztése	Település egésze	Magántulajdon	Kertészeti telephelyek, gazdálkodási feltételek fejlesztése.	A megnövekedő ellátási igények kiszolgálására szükséges és hasznos a helyi termelési kapacitások fejlesztése.

4.2 A projektek illeszkedése a stratégiai célokhoz

Az előző fejezetben bemutatott projektötletek, fejlesztési elképzelések mind egyértelműen hozzárendelhetők a 3. fejezetben kialakított egy vagy több stratégiai célhoz. Az alábbi táblázatban az illeszkedések bemutatása következik.

A projektek illeszkedése a stratégiai célokhoz

Ssz	Stratégiai fejlesztési célok	Illeszkedő projektek
S1	Fejlett helyi gazdaság, bővülő foglalkoztatás	12. Telek közművesítés az önkormányzati területen 13. Vendégházak kialakítása a meglévő épületállomány felhasználásával 14. Kertészeti vállalkozások fejlesztése
S2	Fejlődő turizmus, bővülő szolgáltatási kör, magas szolgáltatási színvonal	1. Térségi uszoda létrehozása 2. Eurovelo kerékpárút kiépítése 3. Szálláshely fejlesztés 7. Duna-part fejlesztése 8. Tájház fejlesztése 13. Vendégházak kialakítása a meglévő épületállomány felhasználásával
S3	Megújuló és vonzó települési környezet	1. Térségi uszoda létesítése 2. Polgármesteri Hivatal bővítése 10. Település gyalogjárdáinak fejlesztése 11. Közterületek rendezése
S4	Energiahatékony és környezettudatos település	3. Szálláshely fejlesztés 4. Közvilágítás korszerűsítése 6. Napelemes rendszerek telepítése 13. Vendégházak kialakítása a meglévő épületállomány felhasználásával
S5	Fejlett közlekedési infrastruktúra	2. Eurovelo kerékpárút kiépítése 5. 5106. közút fejlesztése a Dunapataj-Foktő közötti szakasz részeként 9. Belterületi közúthálózat fejlesztése, korszerűsítése 10. Település gyalogjárdáinak fejlesztése
S6	Magas színvonalú humán és közszolgáltatások	1. Térségi uszoda létesítése 3. Szálláshely fejlesztés 11. Közterületek rendezése

4.3. A fejlesztések ütemezése és pénzügyi terve

A projektötletek, fejlesztési elképzelések előkészítettségére jellemző, hogy többségük a helyi szükségletekre építve, azok felmérését követően kerültek definiálásra, jellemzően több éve napirenden lévő problémákra, gyengeségekre, vagy éppen lehetőségekre reagálnak. Néhány, nagyobb mérvű fejlesztési elképzelés az új dunai átkelő létesítésének tervével együtt került napirendre az önkormányzatnál, ezek jellemzően az önerőből nem megvalósítható, további támogatásokkal vagy jelentős befektetők bevonásával érhetőek el a következő 5-10 évben.

Az alábbi táblázatban közölt adatok tehát a fentieknek megfelelően az önkormányzat jelenlegi információi alapján, a mostani fejlesztési elképzeléseket tükrözik. A külső tervezési körülmények, így a Paks II, vagy a foktői Duna-híd beruházások esetleges módosulása, ütemezésének változása szükségessé teheti a fejlesztési elképzelések felülvizsgálatát is.

A tervezett fejlesztések költsége, ütemezése és előkészítettsége

Sorszám	Projekt címe	Pénzügyi háttér	Lehetséges ütemezés	Előkészítettség
1	Térségi uszoda létrehozása	Becsült költségigény: 200 millió Ft	Forrás függvényében, 2017-2018.	Helyszín kijelölés, tulajdonviszonyok rendezettek.
2	Eurovelo kerékpárút kiépítése	Becsült költségigény: 160 millió Ft.	Forrás függvényében, akár 2017.	Meglévő igényfelmérés, környező településekkel egyeztetett lehetséges nyomvonal.
3	Szálláshely fejlesztés	Becsült költségigény: 60 millió Ft.	Forrás függvényében, akár 2016.	Megkezdett átalakítás (szakaszolható beruházás).
4	Közvilágítás korszerűsítése	Becsült költségigény: 8 millió Ft	Forrás függvényében, akár 2016.	Közvilágítási leltár elkészítése folyamatban
5	5106. közút fejlesztése a Dunapataj-Foktő közötti szakasz részeként	Becsült költségigény: 340 millió Ft	Magyar Közút kezelésű útszakasz - a megvalósítás ütemezése a források függvénye.	Térségi önkormányzati kezdeményezés.
6	Napelemes rendszerek telepítése	Több alprojekt: összesen kb. 20 millió Ft	TOP-3.2. felhívás, KEHOP pályázatok, egyéb támogatás	Fogyasztási adatok rendelkezésre állnak.
7	Duna-part fejlesztése	Becsült teljes költségigény: 20 millió Ft	Forrás függvényében, akár 2017.	Szükségletfelmérés alapján indokolt fejlesztés.
8	Tájház fejlesztése	Becsült teljes költségigény: 10 millió Ft.	Forrás függvényében - 2017.	Szükségletfelmérés alapján indokolt fejlesztés.

Sorszám	Projekt címe	Pénzügyi háttér	Lehetséges ütemezés	Előkészítettség
9	Belterületi közúthálózat fejlesztése, korszerűsítése	Becsült teljes költségigény: 360 millió Ft (szakaszolható).	Források függvényében, 2016-2022.	Szükségletfelmérés alapján indokolt fejlesztés.
10	Település gyalogjárdáinak fejlesztése	Becsült teljes költségigény: 80 millió Ft (szakaszolható).	Források függvényében, 2016-2022.	Szükségletfelmérés alapján indokolt fejlesztés.
11	Közterületek rendezése	Becsült költségigény: 8 millió Ft	Forrás függvényében - 2017.	Szükségletfelmérés alapján indokolt fejlesztés.
12	Telek közművesítés az önkormányzati területeken	Első ütemben 1,5 ha terület, kb. 15 millió Ft.	Források függvényében, 2017-2022.	Nincs előkészítve.
13	Szálláshelyek kialakítása a meglévő épületállomány felhasználásával	Szakaszolható, magántőke bevonása szükséges.	Források függvényében, 2017-2022.	Projektötlet szintje.
14	Kertészeti vállalkozások fejlesztése	Magántőke bevonása szükséges.	Források függvényében, 2017-2022.	Projektötlet szintje.

5. A FEJLESZTÉSI TERV KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

5.1. Külső összefüggések

Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési dokumentumokhoz

- **Országos Területrendezési Terv:** Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTR) területfelhasználása szerint Dunaszentbenedek mezőgazdasági területfelhasználási térségbe tartozik. Ez azt jelenti, hogy térségre, a településnél nagyobb egységre készülő területrendezési tervek legalább 75%-ban mezőgazdasági kategóriába sorolják majd a községet. Az OTR felszíni vizek vízminőségvédelmi vízgyűjtő területének-, és a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi területek övezeteibe tartozik a település.
- **Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve és Területfejlesztési Programja:** A Területrendezési terv pontosítja az OTR által meghatározott övezeteket. Ez alapján a teljes Duna-part ökológiai folyosónak minősül. A település területén belvíz veszélyes területek is találhatóak. Dunaszentbenedek nem jelenik meg név szerint a programban, de a Kalocsai járás részeként aktív szereplője és haszonélvezője lehet a következő fejlesztéseknek:
 - Kalocsa és Paks közötti közlekedési kapcsolat (közúti híd építése),
 - Duna-menti megyék közötti munkavállalási és vállalkozási célú mobilitás fejlesztése (a hídhoz kapcsolódó közutak fejlesztése),
 - Foglalkoztatás-élénkítés a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolását támogató szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztésével (gyermekgondozási és oktatási intézmények fejlesztése),
 - Vállalkozásoknak és lakosságnak vonzó települési környezet kialakítása (Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények fejlesztése),
 - Helyi identitás növelése, attrakciók és rendezvények szervezése.

Helyi rendezési dokumentumokkal való kapcsolatok

Dunaszentbenedek Településszerkezeti Tervét és Helyi Építési Szabályzatát 2009-ben vizsgálták felül és fogadták el. A paksi bővítéshez kapcsolódó helyi fejlesztések előrehaladásának függvényében a nagyobb léptékű fejlesztések esetén szükségessé válhat a dokumentum módosítása, tekintettel elsősorban a létesülő híd közúti kapcsolataira, illetve a térségi uszoda fejlesztésére.

Paksi fejlesztésekkel való kapcsolat

Paks II. építése révén a csúcsideőszakban 8-10 ezer ember fog érkezni a térségbe. Ez a beruházás-szervezők tájékoztatása alapján több száz fő fogadását jelentheti Dunaszentbenedeken, tekintettel arra, hogy előnyt fognak élvezni azok a közel fekvő falvak, ahonnan 15-20 percen belül el lehet érni az építési területet. Ebbe

6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMONKÖVETÉSE

6.1. Jelenlegi és tervezett szervezeti keretek

Az önkormányzat képviselő-testülete rendszeresen foglalkozik a településfejlesztési elképzeléseivel. A képviselőtestület 2015. elején elfogadta a jelen önkormányzati ciklust meghatározó gazdasági programot, melyet a Paks II. releváns fejlesztéseinek ismeretében felül kell vizsgálni.

A képviselőtestületi ülésen külön előterjesztés készül a lejárt idejű határozatokról, melyben az egyes döntések utóéletét ismerik meg a képviselők. Ezeket összefoglalva pedig a polgármester félévente beszámol a képviselőtestületnek, melyben a Paks II. beruházáshoz kapcsolódó projektek helyzetéről külön beszámol.

Az önkormányzat az elmúlt években számos fejlesztést hajtott már végre a településen, mely biztosítékot jelent arra, hogy a jövőbeli fejlesztési projektek megvalósítása sem fog problémát okozni a település életében. A testület tagjai jó kapcsolatot ápolnak a helyi gazdasági szereplőkkel, amely jó alapját képezheti az esetleges közös fejlesztések megvalósításához.

6.2. Településközi koordináció mechanizmusai

Dunaszentbenedek közös önkormányzati hivatalát tart fenn Ordassal, Uszóddal és Géderlakkal. A közös önkormányzati hivatalt Czabainé Csada Márta jegyző vezeti. A polgármesterek rendszeres munkakapcsolatban vannak, és a testületek negyedévente közös képviselőtestületi ülést is tartanak. A négy település szoros kapcsolata jó alapot ad közös, egymásra épülő fejlesztések megvalósítására. A Jövőnk Energiája Térségfejlesztési Alapítvány tevékenysége által érintett települések vezetői rendszeresen találkoznak, és közösen egyeztetnek a várható feladatokról és lehetőségekről.

6.3. Fejlesztési terv nyomonkövetése

A fejlesztési tervben szereplő projektötletek helyzetéről a polgármester a félévente esedékes testületi beszámolóiban, egy külön fejezetben számol be az önkormányzat képviselőtestületének. Ez jó alkalmat ad a megfelelő nyomonkövetésre, a tervek esetleges felülvizsgálatára.